

Ranunculaceae (pryskyřníkovité)

Oddělení: *Angiospermae* (*Magnoliophyta*)

Dvouděložné (Dicots)

Bazální dvouděložné

Řád: *Ranunculales*

Čeď: *Ranunculaceae*

Ranunculaceae – pryskyřníkovité

- Převážně suchozemské **byliny**
- **Listy** až na výjimky **střídavé** nebo v **přízemní růžici**
často **členěné** nebo **složené**
- nebo lodyha **bezlistá** s výraznými **listeny** metamorfovaný (přeměněný) list, z jehož úžlabí vyrůstají květy nebo větve květenství
- téměř vždy **bez palistů** (drobné úkrojky čepele na bázi listů u krytosemenných rostlin. Existují volné (přirostlé) k řapíku (vikve, violky, hrách), opadavé (jabloň), přeměněné v trny (trnovník akát)
- Časté **alkaloidy** nebo **glykosidy**

Ranunculus acris
(pryskyřník prudký)

listeny

list

bezlistá lodyha

Anemone nemorosa
(sasanka hajní)

Ranunculaceae – pryskyřníkovité

- Květy:
aktinomorfní i zygomorfní
květní obaly nedokonale rozlišené, volné
- Květenství: hroznovité nebo květy jednotlivé

Anemone ranunculoides
(sasanka pryskyřníkovitá)

květ jednotlivý
aktinomorfní

Aconitum variegatum
(oměj pestrý)

hroznovité květenství

zygomorfní květ

Ranunculaceae – pryskyřníkovité

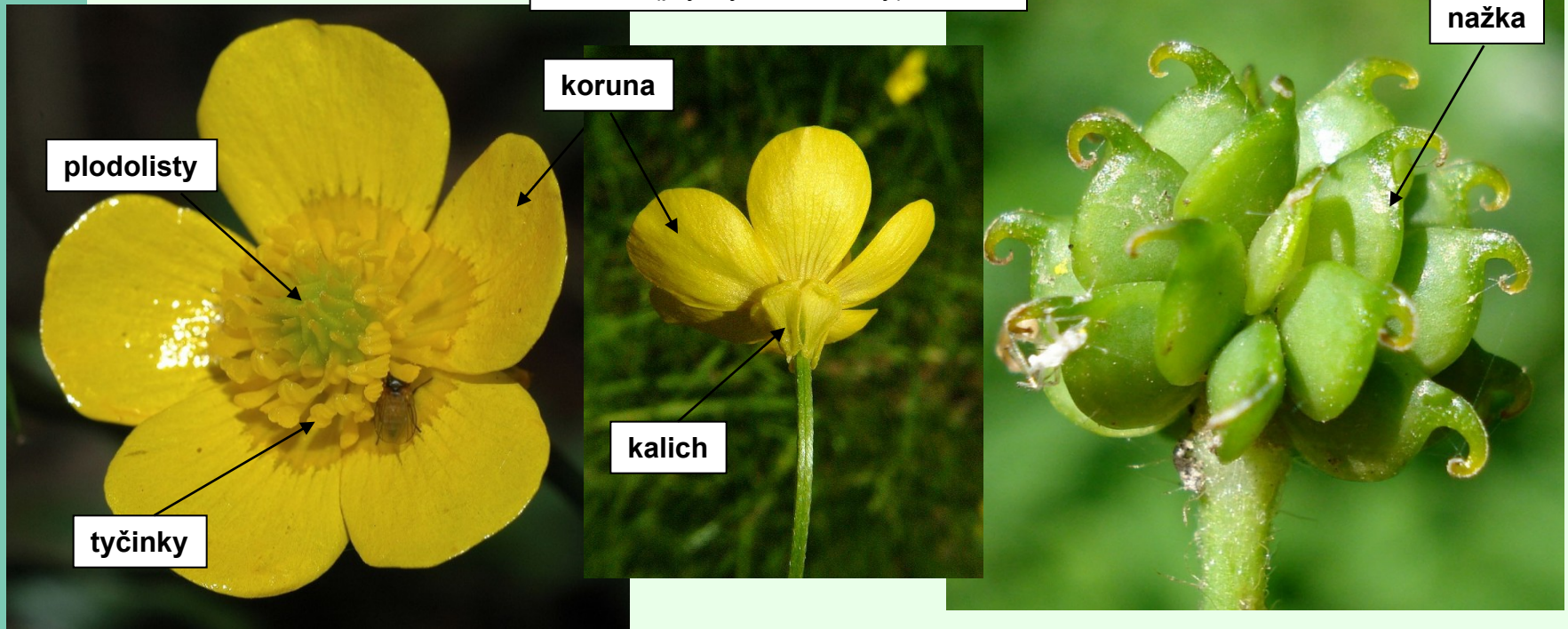
- Květy:

oboupohlavné, zpravidla spirocyklické
tyčinek **mnoho**

gyneceum apokarpní (**plodolistů** často **mnoho** nebo redukce až na 1)
svrchní

- Plod: měchýřek, **nažka** nebo bobule

Ranunculus bulbosus
(pryskyřník hlíznatý)

Ranunculaceae – pryskyřníkovité

Naši zástupci

Ranunculus acris
(pryskyřník prudký)

Ranunculus repens
(pryskyřník plazivý)

Ranunculaceae – pryskyřníkovité

Anemone ranunculoides
(sasanka pryskyřníkovitá)

Anemone nemorosa
(sasanka hajní)

Ranunculaceae – pryskyřníkovité

Caltha palustris
(blatouch bahenní)

Ficaria verna* subsp. *bulbifera
(oršeť jarní)

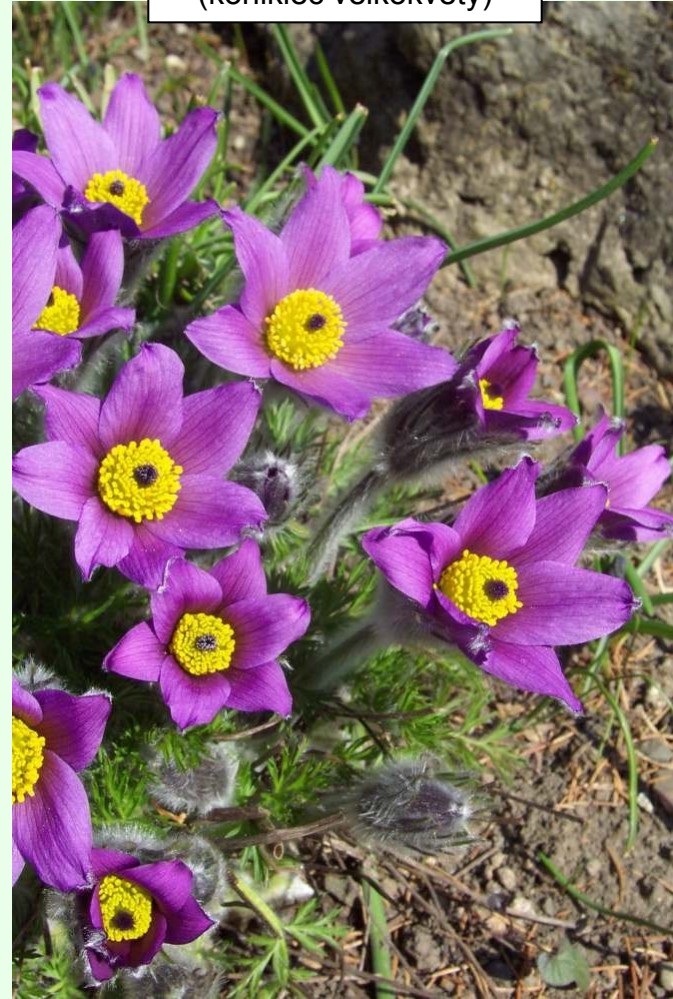
Ranunculaceae – pryskyřníkovité

Hepatica nobilis
(jaterník podléška)

www.sci.muni.cz

Pulsatilla grandis
(koniklec velkokvětý)

Fumariaceae - zemědýmovité

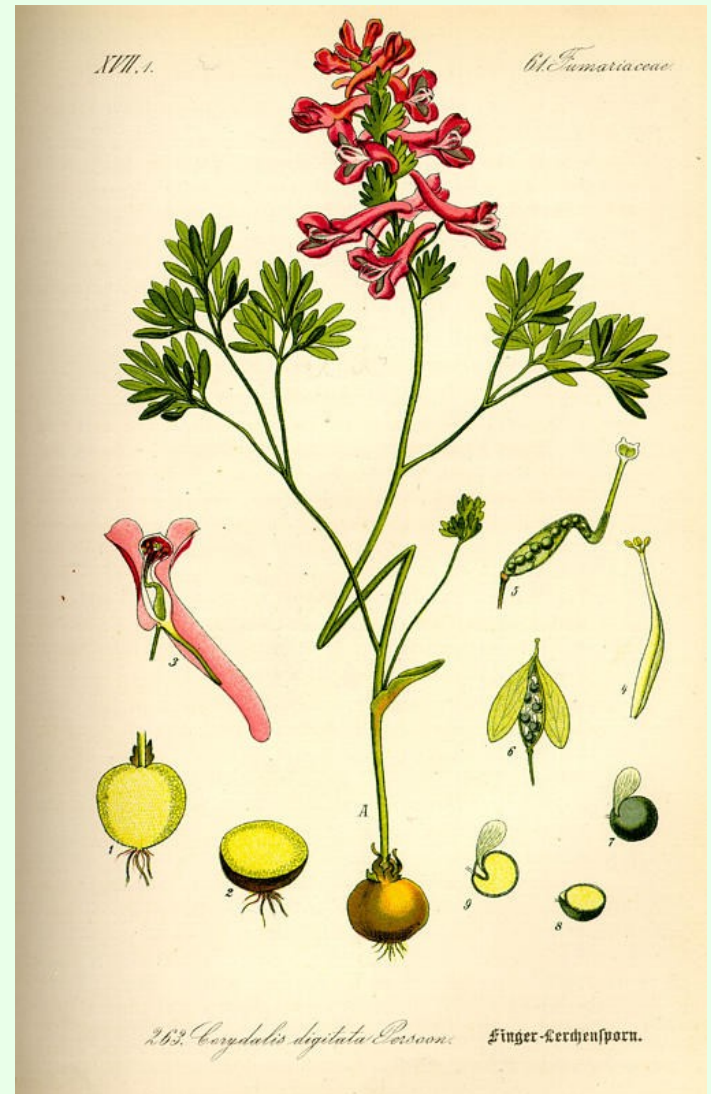
Oddělení: *Angiospermae (Magnoliophyta)*
Dvouděložné
Bazální dvouděložné

Řád: *Ranunculales*
Čeleď: *Papaveraceae*

(býv. *Fumariaceae* dnes podčeledí: *Fumarioideae*)

Fumariaceae – zemědýmovité

- Byliny, jednoleté nebo vytrvalé
- **Listy** střídavé, složené bez palistů
- **Stonek** s idioblasty obsahují **alkaloidy**
- **Podzemní hlízy**

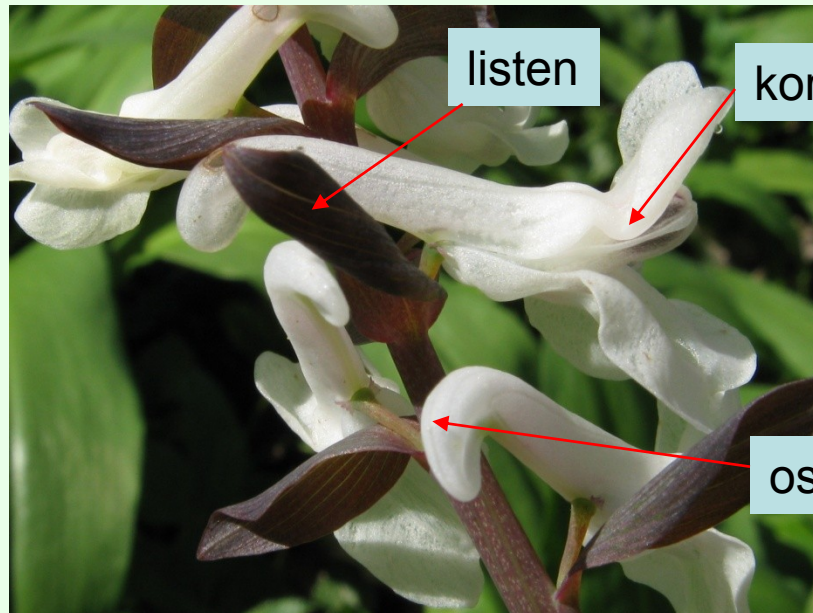

Corydalis solidata

Fumariaceae – zemědýmovité

- **Květy jednotlivé** nebo **hroznovitá květenství**
Oboupohlavné, obvykle **zygomorfní**
- **Květní obaly** rozlišené, volné
- **Kalich** 2 lístky, opadavý
- **Koruna** 2+2, vnější vybíhají v **ostruhu**

Corydalis cava

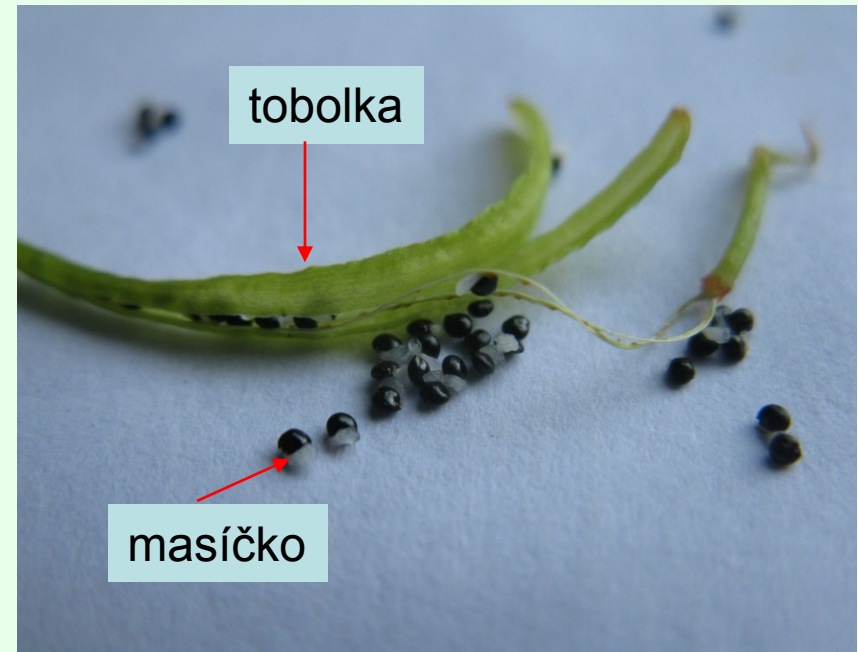
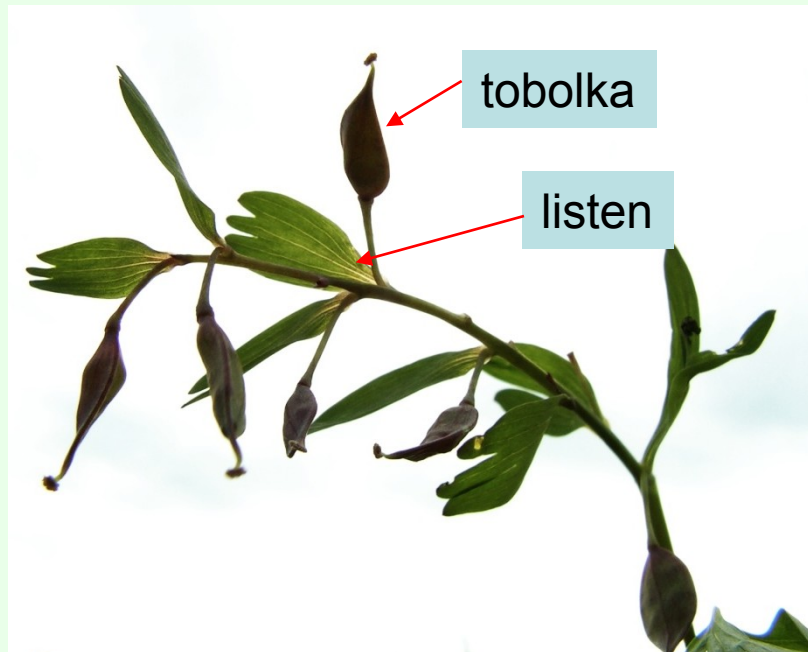
Dicentra spectabilis

Fumariaceae – zemědýmovitě

- Tyčinky 2 se širokými nitkami a 3 prašníky (zdánlivě 6)
- Gyneceum cenokarpní (2), jednopouzdré
1 až vajíček mnoho
- Plod **tobolka**, semena s masíčkem (*Corydalis*), nažka (*Fumaria*)

Corydalis solida

Fumariaceae – zemědýmovité

Naši zástupci

Corydalis cava

© P. Veselý & Ch. Lipner

Corydalis solida

oblivion.okamzite.eu

Fumariaceae – zemědýmovité

Fumaria officinalis

Dicentra spectabilis (pěstovaný druh)

Violaceae – violkovité

Violaceae – violkovité

F. krytosemenné (angiosperms)

oddělení: *Angiospermae* (*Magnoliophyta*)

dvouděložné (Dicots)

pravé dvouděložné (Eudicots)

rosidy (Rosids, Eudicots I)

pravé rosidy (Eurosids)

fabidy (Eurosids I)

Řád: *Malpighiales*

Čeleď: *Violaceae* - violkovité

Violaceae – violkovité

- Byliny i dřeviny

Viola riviniana

Hymenanthera dentata

Rinorea pubiflora

Hybanthus monopetalus

Violaceae – violkovité

- **Listy** převážně střídavé, zpravidla jednoduché
- **Palisty** přítomny

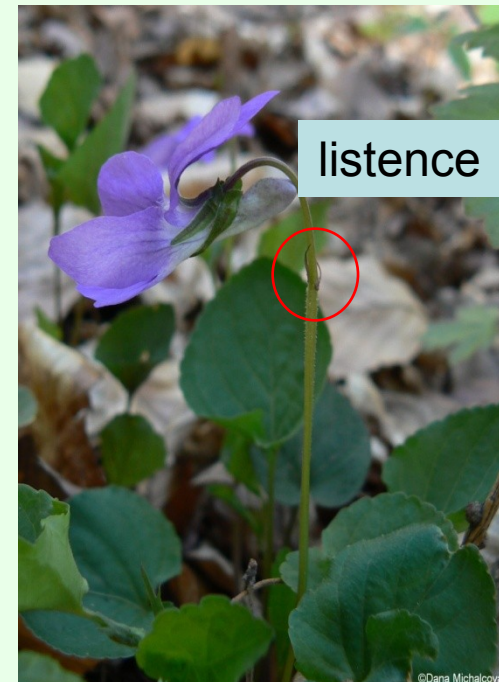
Viola mirabilis

Viola suavis

Viola riviniana

listu podobný útvar
vyrůstající na květní stopce

Violaceae – violkovité

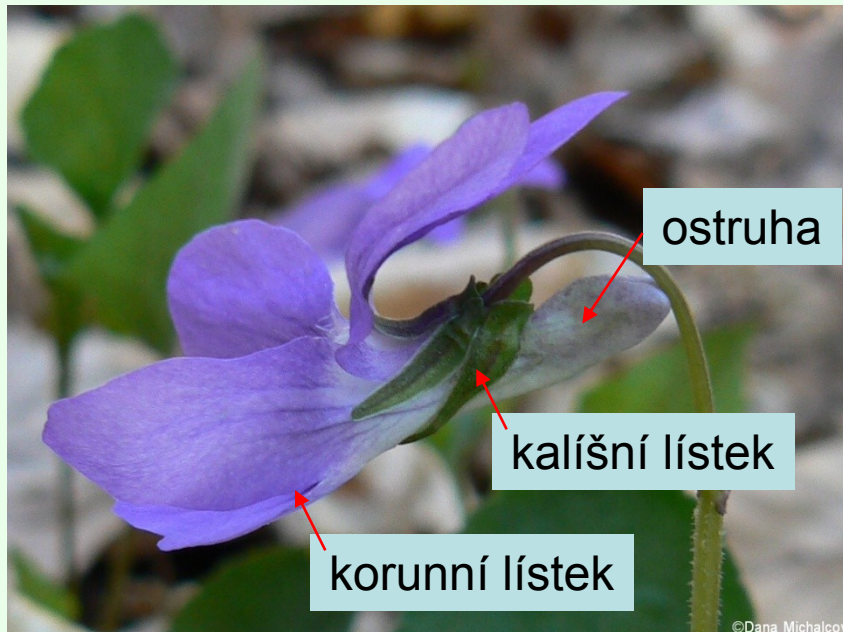
- **Květy**

jednotlivé nebo v hroznech

oboupohlavné, převážně **zygomorfní**, **pentamerické**

květní obaly **rozlišené**, volné, koruny většinou s **ostruhou**

Viola riviniana

Viola biflora

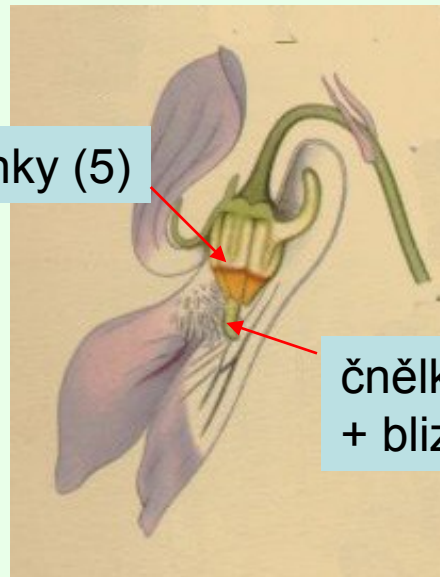

Violaceae – violkovité

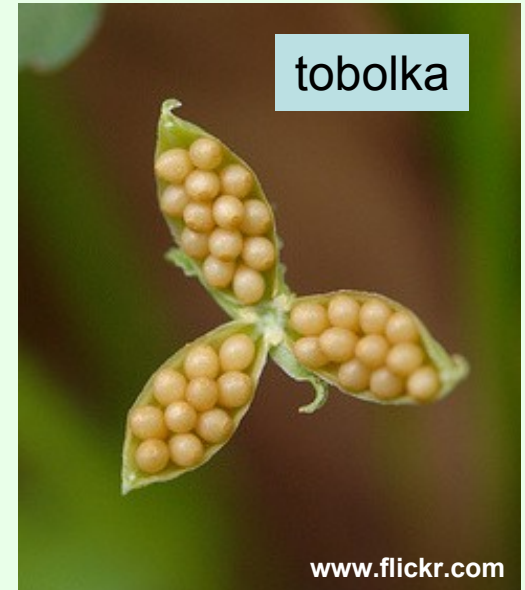
- **Květy**
tyčinky (5)
gyneceum **cenokarpní (3)**, 1pouzdré, svrchní
mnoho vajíček ->
plod **tobolka**
kleistogamie
= krytosnubnost – způsob opylování rostlin,
jejichž květy se neotevírají a na pestík se
přenáší pyl z vlastních prašníků

tyčinky (5)

čnělka
+ blizna

svrchní semeník ze
3 plodolistů

Violaceae – violkovité

Naši zástupci

Viola odorata

Viola lutea subsp. sudetica

Viola arvensis

Viola biflora

Viola tricolor

